

Suomen Keskusta

Vastaukset Invalidiliiton puoluekyselyyn

Väite 1: Kaikkien julkisten tilojen ja palveluiden tulee olla esteettömiä

Kyllä. Esteetön liikkuminen on kaikkien perusoikeus ja hyvän elämän edellytys. Etenkin kaavoituksessa ja julkisessa rakentamisessa tulee kunnissa ja hyvinvointialueilla ottaa esteettömyys vahvasti huomioon.

Esteettömyys on keskustalle liikkumiseen, kommunikaatioon, näkemiseen, kuulemiseen ja ymmärtämiseen liittyvien esteiden poistoa. Julkisten palveluiden esteettömyydessä pitää kiinnittää huomiota myös viestinnän esteettömyyteen, esimerkiksi kielen esteettömyyteen ja ymmärrettävyyteen.

Digitaalisten palveluiden tulee täyttää esteettömyys- ja saavutettavuusvaatimukset. Digitalisoituvassa yhteiskunnassa pitää olla vaihtoehtoisia tapoja asioiden hoitoon ja vaikuttamiseen heille, jotka eivät pysty nykyaikaisia teknisiä laitteita ja järjestelmiä käyttämään.

Väite 2: Hyvinvointialueelle on annettava sanktio, jos vammaiselle ihmiselle myönnetty palvelu ei toteudu

Kyllä. Lain mukaiset palvelut tulee turvata vammaisille ihmisille. Sanktiot voidaan pitää keinovalikoimassa, jos muutoin vammaisten henkilöiden oikeudet palveluissa eivät toteudu.

Väite 3: Fyysisesti vammaisten ihmisten kokemaan syrjintään tulee puuttua voimakkaammin

Kyllä. Keskustan periaateohjelmassa todetaan: ”Syrjinnälle, rasismille, vihapuheelle ja kiusaamiselle emme anna mitään sijaa”. Tämä on ohjenuoramme myös käytännön politiikassa niin vammaisten henkilöiden kuin muidenkin ihmisryhmien ja ihmisten osalta.

Väite 4: Vammaispalvelut eivät tällä hetkellä toimi riittävän hyvin

Kyllä. Osa palveluista toimii hyvin tai vähintään kohtuullisesti. Mutta monien vammaisten ihmisten ja heidän läheistensä kokemukset palvelujen ongelmista ovat täyttä totta heidän elämässään. Niitä ei saa sivuuttaa eikä vähätellä.

Kyse on myös resursseista. Keskusta ei hyväksy Orpon-Purran hallituksen esittämiä vammaisiin ihmisiin ja heidän palveluihinsa kohdistuvia leikkauksia. Lisäksi Keskusta vaatii hyvinvointialueiden talouden tasapainottamiseksi lisää aikaa vuoden 2028 loppuun asti, jotta alueilla ei jouduttaisi tekemään liian äkkinäisiä sopeuttamispäätöksiä vammaisten ihmisten ja muiden ryhmien palveluihin.

Väite 5: Kuntien työllisyyspalveluiden resursseja on suunnattava erityisesti fyysisesti vammaisten henkilöiden työllistymisen tukemiseksi

Kyllä. Työelämän ovet on oltava auki kaikille. Myös vammaisilla henkilöillä ja osatyökykyisillä on oltava oikeus työhön. Työllisyystoimen siirtyminen kunnille lähelle kuntalaisia luo uusia mahdollisuuksia edistää myös vammaisten henkilöiden työllistymistä. Työllisyysalueiden tulee pitää huolta siitä, että fyysisesti vammaiset henkilöt saavat palvelut läheltä/omalta kotipaikkakunnaltaan.

Väite 6: Vanhus- ja vammaisneuvostoja ei pidä yhdistää

EOS. On tärkeää, että jokaisessa kunnassa ja alueella löydetään juuri kyseiselle alueelle parhaat tavat kuulla asukkaita sekä osallistaa heitä asioiden valmisteluvaiheessa ja ennen päätöksentekoa. Vanhus- ja vammaisneuvostoilla on näissä prosesseissa tärkeä rooli kohderyhmiensä edustajina. Nämä neuvostot edustavat pitkälti eri kansalaisryhmiä, joten niiden erillisuus on hyvä lähtökohta. Pienissä kunnissa, joissa on matala hallinto, voi kuitenkin olla järkevää yhdistää vaikuttamistoimielimiä. Hyvinvointialueilla tulee olla erilliset vaikuttamistoimielimet.

Väite 7: Kuntien ja hyvinvointialueiden valmiussuunnitelmissa tulee huomioida fyysisesti vammaisten ja toimintaesteisten ihmisten erityistarpeet

Kyllä. Poikkeus- ja kriisitilanteet koskevat kaikkia, mutta erityisen suuri merkitys niillä on erityisryhmille kuten vammaisille henkilöille. Kuntien ja hyvinvointialueilla tulee varmistaa, että varautumissuunnitelmissa otetaan huomioon myös vammaiset henkilöt. On tärkeää kuulla vammaisten ja toimintarajoitteisten ihmisten edustajia valmiussuunnitelmia laadittaessa.